Lausunnon antaminen palvelukeskuksen toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä talousarvioehdotuksesta sekä kannan ottaminen seurakuntalaisaloitteeseen varata vähintään 3 % kirkollisverotuotoista lähetystyöhön ja kansainväliseen auttamistyöhön

YKN 21.09.2026 § 78

Valmistelu

Hallinto- ja talousjohtaja Timo Tulisalo, puh. 0400 156 257
Henkilöstöpäällikkö Paula Raitis, puh. 040 684 4088
Taloushallinnon asiantuntija Eija Ala-Ranta, puh. 040 7361 135
Kiinteistö- ja hankintapäällikkö Krista Jussila, puh. 040 4889 009

Selostus

Yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyy seurakuntayhtymälle kutakin varainhoitovuotta varten viimeistään edellisen vuoden joulukuussa talousarvion. Lisäksi laaditaan vähintään kolmea vuotta koskeva toiminta- ja taloussuunnitelma. Varainhoitovuotta koskevassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään seurakuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet siten, että edellytykset seurakuntien tehtävien hoitamiseen turvataan. Seurakuntaneuvostot hyväksyvät talousarvioehdotuksensa sekä päättävät seurakuntien toiminnasta seurakuntayhtymän perussäännön mukaisesti.

Porvoon seurakuntayhtymän talouden linjauksena on pyrkimys tasapainoiseen talouteen siten, että perussäännön mukaisesti seurakuntien määrärahojen suhteellinen osuus kasvaa vuosittain 2024–2027 ja vastaavasti yhtymän palveluyksiköitten käytössä olevat määrärahat vähenevät. Kun tämä suunnitelma päätettiin vuonna 2022, tiedossa ei ollut että yhtymän palveluyksiköitten rahoitus pienenee tämän nelivuotisjakson kuluessa merkittävästi myös yhteiskunnan rahoituslähteiden osalta. Sekä hautaustoimen että yhteisen seurakuntatyön pääluokkiin on kohdistunut rahoitusleikkauksia, vuositasolla yhteensä lähes 400 000 euroa. Yhtymän alaisissa toiminnoissa on tämän vuoksi toteutettu merkittäviä säästötoimenpiteitä.

Yhteinen kirkkoneuvosto käsitteli kokouksessaan 11.06.2026 vuoden 2027 talousarvion laadintaa ohjeistavia budjettikehyksiä. Kirkollisverotuloja arvioidaan kertyvän 11,7 milj. euroa vuonna 2027 ja valtion rahoitusta, joka kohdennetaan hautaustoimeen, väestökirjanpitoon sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja esineiden ylläpitoon, noin 0,7 milj. euroa.

Vuoden 2027 ulkoisen toimintakatteen kehykset ovat 9,589 milj. euroa (9,576 milj.euroa 2026). Toimintatuotot ja menot esitetään hyväksyttäväksi tämän mukaisesti siten, että sitovuustasona on ulkoinen toimintakate pääluokittain, paitsi toisessa pääluokassa seurakunnittain.

Vuodesta 2027 alkaen yhtymän osuus määrärahoista tulisi olla perussäännön mukaan 42,84%. Yhtymän alaisten pääluokkien yhteinen toimintakate (PL 1,3,4 ja 5) ylittää perussäännössä niille v. 2027 varatun toimintakatekehyksen noin 115 000 eurolla. Perussäännön mukaan yhteinen kirkkovaltuusto voi poiketa tästä perustelluista syistä.Perusteluna todetaan merkittävästi vähentynyt yhtymätoimintoihin kohdistunut valtionrahoitus, jonka myötä sopeutustoimet eivät ole riittäneet tavoitetason saavuttamiseen.

Yhtymän yhteiset palvelutoiminnot jatkavat aikaisempaa kehittämistyötä palvelutoiminnan kohdentamiseksi parhaalla mahdollisella tavalla seurakuntien ja seurakuntalaisten tarpeisiin rakentuvana. Toimintojen suuntalinjat vahvistetaan seurakuntien strategioita heijastelevina.

Talousarviovuoden aikana on laadittava suunnitelma tasapainotustoimista, joiden avulla seurakuntayhtymän yhteisten palveluiden (PL1,3,4 ja 5) menokehys kyetään pidemmällä aikavälillä tasapainottamaan perussäännössä määriteltyyn resurssikehykseen. Syksyn kuluessa valmistuvat seurakuntien ja yhtymän yhteisten palveluiden strategialinjaukset luovat pohjan tälle työlle.

Seurakuntayhtymälle on 16.9.2026 jätetty seurakuntalaisaloite, jonka allekirjoittajat esittävät että Porvoon seurakuntayhtymä piispainkokouksen vuoden 2024 suositusta noudattaen linjaisi taloussuunnitelmassa huomioon otettavaksi pysyvän käytännön, jossa kirkollisverotuloista osoitetaan vähintään 3 % lähetystyöhön ja kansainväliseen auttamistyöhön kirkon lähetysjärjestöjen ja Kirkon ulkomaanavun kautta. Aloitteen allekirjoittajat esittävät toimenpiteitä jo kuluvalle vuodelle sekä talousarviovuodelle 2027.

Talouden kokonaisuutta suunniteltaessa varaudutaan siihen, että kolmen prosentin tavoite on saavutettavissa lähivuosina. Lyhyellä tähtäimellä voidaan kehottaa seurakuntaneuvostoja ja yhteistä kirkkoneuvostoa tarkastelemaan tilikauden päättymistä lähinnä olevissa kokouksissaan, olisiko mahdollista osoittaa lisämäärärahoja lähetykselle ja kansainväliselle diakonialle talousyksikön vuosittaisen toimintakatekehyksen ja / tai erityiskatteisten rahastojen tuoton puitteissa.

Poistosuunnitelman muutos, käytännössä käytettävien poistoaikojen lyhentäminen, vaikuttaa lisäpoistojen myötä lähivuosien odotettavissa oleviin tuloksiin niitä heikentäen tilikaudesta 2026 alkaen. Näillä muutoksilla ei kuitenkaan ole vaikutusta seurakuntayhtymän maksuvalmiuteen.

Kiinteistötoimen suunnitellut investoinnit vuodelle 2027 ovat arvoiltaan noin 3,9 miljoonaa euroa, josta aiemmin on jo päätetty Pikkukirkon osuus vuodelle 2027 noin 3,3 miljoonaa euroa.

Hautainhoitorahaston talousarvioehdotus vuodelle 2027

Hautainhoitorahaston talousarvioehdotuksessa toimintatuotot ovat yhteensä 396 000 euroa ja toimintakulut yhteensä 416 000 euroa. Hautainhoitorahaston toimintakate on alijäämäinen -20 100 euroa.Hautojen hoitohintoihin ei tule korotuksia vuodelle 2027. Hautainhoitorahastoa hoidetaan erillisenä taseyksikkönä siten, että rahaston tase pysyy tasapainoisena, tulot kattavat menot pitkällä aikavälillä ja merkittävää yli- tai alikatteisuutta ei rahastolle synny.

Esittelijä

Hallinto- ja talousjohtaja:

Päätösesitys

Yhteinen kirkkoneuvosto

1. hyväksyy osaltaan Porvoon seurakuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2027-2029 sekä talousarvioehdotuksen vuodelle 2027;

2. päättää pyytää molempien seurakuntaneuvostojen lausunnot toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä talousarvioehdotuksesta yhteisen kirkkoneuvoston kokoukseen sekä
3. antaa hallinto- ja talousjohtajalle sekä talouden asiantuntijalle valtuudet tehdä toiminta- ja taloussuunnitelmaan teknisiä tarkistuksia ja korjauksia

Asian käsittely

Asia käsiteltiin pöydälle jaetun täydennetyn selostuksen pohjalta.

Hallinto- ja talousjohtaja esitteli vuoden 2027 talousarviota toiminnoittain sekä yhteisten palvelujen resursseja ja niiden kehitystä. Lisäksi hän selosti seurakuntayhtymälle osoitetun aloitteen vaikutuksia vuosien 2026-2027 taloudelliseen tulokseen.

Keskustelussa suomalaisen seurakunnan ryhmä kiitti toiminta- ja taloussuunnitelman selkeyttä. Erityisesti myönteistä palautetta saivat riskiarvioiden analyysien kuvaus sekä vapaaehtoistoiminnan huomioiminen kiinteistö- ja hautaustoimessa.

Ryhmä esitti seuraavat korjausehdotukset toiminta- ja taloussuunnitelmaan:

- Luku 3.1 Perheneuvonta (s. 23): korjataan toimintatuottojen tavoite.
- Luku 3.2 Sairaalasielunhoito (s. 24): olennaiset muutokset vuoteen 2026 nähden, tekstiä täsmennetään ja nostetaan näkyvämmin esiin terveyskeskussairaalaosastojen keskittäminen (Loviisan ja Sipoon osastojen siirto Porvooseen). Tällä on merkittävä vaikutus sairaalasielunhoidon toimintaan sekä myös molempien Porvoon seurakuntien papiston viikonloppujen- ja juhlapäivien päivistyksiin, koska osastojen potilasmäärä siirron myötä kasvaa. Lisäksi ryhmä kiinnitti huomiota siihen, että sairaalasielunhoidon olennaiset muutokset kohdassa vuoteen 2026 oli kuvattu muutosten sijaan myös toimintakertomukseen vuodelta 2026 kuuluvia asioita.
- Luku 3.3 Avustukset (s. 26): lisätään väliotsikko taulukoiden väliin.

Päätös

Yhteinen kirkkoneuvosto

1. hyväksyi osaltaan Porvoon seurakuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2027-2029 sekä talousarvioehdotuksen vuodelle 2027;
2. päätti pyytää molempien seurakuntaneuvostojen lausunnot toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä talousarvioehdotuksesta yhteisen kirkkoneuvoston kokoukseen sekä
3. antoi hallinto- ja talousjohtajalle sekä talouden asiantuntijalle valtuudet tehdä toiminta- ja taloussuunnitelmaan teknisiä tarkistuksia ja korjauksia.
4. Lisäksi yhteinen kirkkoneuvosto totesi käsittelyn pohjalta, että se kannattaa perussäännöstä määritellystä prosenttiosuudesta poikkeamista (määrärahojen jakoprosentti seurakuntien ja yhteisten palvelujen, entisen hallintoviraston välillä) vuonna 2027 yhteisten palvelujen alaisten toimintojen osalta. Laajempi keskustelu asiasta on tarpeen käydä uuden yhteisen kirkkoneuvoston ja yhteisen kirkkovaltuuston kanssa.
5. Yhteinen kirkkoneuvosto evästi seurakuntaneuvostoja ottamaan lausunnoissaan kantaa myös seurakuntalaisaloitteessa esitettyyn

toiveeseen vakiinnuttaa käytäntö, jossa vähintään 3% kirkollisverotuotoista osoitetaan lähetystyöhön ja kansainväliseen auttamistyöhön. Erityisesti siitä näkökulmasta, miten piispainkokouksen suosituksen mukainen taso voidaan saavuttaa pitkällä aikavälillä.

SN 20.10.2026 § 66
39/02.00.02/2026

Selostus

Yhteisen kirkkoneuvoston esittämä lausuntopyyntö

Yhteinen kirkkoneuvosto pyysi 21.9.2026 (§ 78) pitämässä kokouksessaan seurakuntaneuvostoja ottamaan kantaa seuraaviin kahteen asiakokonaisuuteen:

- antamaan lausunnot palvelukeskuksen toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä talousarvioehdotuksesta
- ottamaan lausunnoissaan kantaa myös seurakuntalaisaloitteessa esitettyyn toiveeseen vakiinnuttaa käytäntö, jossa vähintään 3 % kirkollisverotuotoista osoitetaan lähetystyöhön ja kansainväliseen auttamistyöhön. Erityisesti siitä näkökulmasta, miten piispainkokouksen suosituksen mukainen taso voidaan saavuttaa pitkällä aikavälillä

Lausunto toimintasuunnitelmasta ja talousarvioesityksestä

Porvoon suomalainen seurakunta toteaa palvelukeskuksen toiminta- ja taloussuunnitelman laaditun huolellisesti ja sopivan yleisellä tasolla, jotta sen perusteella päättäjät hahmottavat selkeästi päätettävän kokonaisuuden.

Suomalainen seurakunta haluaa erikseen nostaa esille palvelukeskuksen toimintasuunnitelmasta seuraavat kohdat:

2.3 Riskien arviointia

Kohta 2.3.1 (Riskit ja niiltä suojautuminen sektoreittain) ja siellä kuvatut toiminnalliset riskit (s. 10)

Olemme erityisen tyytyväisiä seuraavaan kirjaukseen:
”Yhteiset palvelut kehittävät talouden, henkilöstöhallinnon, viestinnän, tiedonhallinnan ja muiden tukitoimien palveluita entistä selvemmin seurakuntien strategisia tavoitteita tukeviksi. Tavoitteena on, että tukipalvelut eivät ainoastaan mahdollista toimintaa, vaan myös tuottavat tietoa, rakenteita ja mittareita toiminnan kehittämisen tueksi ja yhtymän henkilöstö voi työskennellä yhdessä seurakuntien toimijoiden kanssa strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi.”

Erityistä tyytyväisyyttä koemme siitä, että toimintasuunnitelmaan on erikseen nostettu vapaaehtoistyön merkitys seuraavasti: ”yksi keskeinen muutos on seurakuntalaisten roolin vahvistuminen vastuunkantajina ja vapaaehtoisina. Tämä edellyttää myös tukipalveluilta uusia toimintatapoja, jotta vapaaehtoisten osallistuminen voidaan järjestää luontevasti, turvallisesti ja seurakuntien toimintaa vahvistavalla tavalla.”

Tämän tavoitteen kohdalla on helppo löytää yhtymäkohtia suomalaisen seurakunnan meneillään olevan vapaaehtoisprojektin kanssa.

Kohdassa 2.3.2 (Seurakuntayhtymän talous kriisiytyvän seurakunnan mittareiden valossa, ss. 11–13) esitettävät taulukot esittävät oivallisesti sen, miten seurata kriisiytyvän seurakunnan toiminnan ja hallinnon mittarit.

Luvussa 3 esitettään yhteiset seurakunnalliset tehtävät ja haluamme lausua molemmista seuraavaa:

Kohta 3.1 Perheneuvonta

Yhteiskunnassa menossa mittavia uudistuksia, joilla on todennäköisesti vaikutusta seurakuntien perheneuvonnan palveluiden kysyntään.

Osana sosiaalihuoltolain uudistusta on perusteilla uusi "lapsiperhepalvelu", joka kokoaa yhteen perhetyön ja perheneuvonnan. Samalla hallitus esittää eduskunnalle sitä, että poistetaan hyvinvointialueilta lakisääteinen velvoite järjestää erillistä kasvatus- ja perheneuvontaa (perheneuvoloita).

Lisäksi hallitus on tehnyt suuria lisäleikkauksia sosiaali- ja terveysalan järjestöjen (sote-järjestöt) rahoitukseen, jotka ovat tähän saakka tarjonneet perheille kolmannen matalan kynnyksen tukimuotoja ja vertaistukea. Myös nämä palvelut ovat vaarassa vähentyä tai osin loppua kokonaan.

Perheneuvonnan piirissä olisikin hyvä käydä keskustelua siitä, mihin kaikkeen hätään seurakunnan pystyvät vastaamaan ja mikä on siinä seurakunnan perustehtävä.

Samalla on hienoa, että toimintasuunnitelmaan on kirjattu se, että käymme keskustelua nykyisen laajuisesta perheneuvonnan palveluiden rahoitusvaihtoehdoista. Tätä on myös perheneuvonnan johtaja yhdessä esihenkilönsä kanssa vienyt eteenpäin mallikkaasti jo tämän vuoden aikana ja monet Itä-Uudenmaan seurakunnat ovat tulossa rahoittamaan osaltaan perheneuvontapalveluita.

Pitkäaikeisen yhteisen koko Itä-Uusimaata koskevan rahoituspohjan turvaamisen löytyminen olisi ensiarvoisen tärkeää.

Kohta 3.2 Sairaalasielunhoito

Loviisan ja Sipoon sosiaali- ja terveysasemien osastotoiminta siirtyy Porvoon sosiaali- ja terveysasemalle Näsiin. Muutoksen myötä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen terveyskeskussairaalaosastot keskitetään yhteen toimipisteeseen, mikä lisää sairaalasielunhoidon kuormitusta.

Tämä työllistää myös Porvoon seurakuntien pappeja, jotka kantavat vastuuta viikonloppupäivystyksistä. Päivystysvastuun jakamisesta myös muiden Itä-Uudenmaan seurakuntien pappien kanssa tulisi sopia alueellisesti.

Lausunto seurakuntalaisaloitteesta

Piispainkokous suositteli Ahvenanmaalla 3. – 4.9.2024 pitämässä kokouksessaan, että seurakunnat osoittavat vähintään kolme prosenttia seurakunnan verotuloista lähetystyöhön ja kansainväliseen auttamistyöhön kirkon lähetysjärjestöjen ja Kirkon ulkomaanavun kautta.

Piispankokouksen em. päätöksen taustamateriaalina olivat vuoden 2023 taloustilastot, joiden mukaan Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntataloudet suuntasivat verotuloistaan lähetystyöhön ja kansainväliseen diakoniaan lähes 22 miljoonaa euroa. Avustusosuus verotuloista vaihteli seurakunnittain nollasta yli kolmeen prosenttiin.

Piispojen syyskuussa 2024 asettama tavoite on monille seurakuntatalouksille ollut iso haaste, koska Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kokonaisverokertymä vuonna 2025 oli vajaat 1,1 miljardia euroa ja tästä tämä lähetystyöhön ja kansainväliseen diakoniaan käytetty vajaa 22 miljoonaa on siis noin 2,0 % verotuloista.

Porvoon suomalainen seurakunta pitää lähetystyötä ja kansainvälistä vastuuta tärkeinä työmuotoina ja vastuina. Me olemme osoittaneet niihin toimintavaroja piispankokouksen ohjeen mukaisesti meille myönnetyn talousarvion puitteissa.

Olemme samalla nähneet tärkeäksi sen, että avustustoiminta ja maallikoiden lähetyskannatus (mm. lähetyspiiritoiminta) ovat olleet vahvasti kytkettynä toisiinsa. Olemme olleet rahoittamassa vain niitä lähetysjärjestöjä, joilla on toiminut oma lähetyspiiri meidän seurakuntamme yhteydessä.

Suomalaisen seurakunnan sopimukseen perustuvat lähetysjärjestöjen tuet jakaantuvat seuraavasti: Suomen Lähetysseura (40 %), Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys (18 %), Lähetysyhdistys Kylväjä (24 %) ja Medialähetys Sanansaattajat (SANSA) (18 %).

Lisäksi olemme talousarvion määrärahojen toteuman salliessa myöntäneet vuoden lopussa yksittäisiä katastrofiavustuksia. Viime vuoden joulukuussa suuntasimme Suomen Lähetysseuran kautta Angolan kriisiapuun 10 000 euroa.

Seurakuntien on tärkeää hahmottaa niin toiminnan kuin talousvarojen jaon yhteydessä, että olemme osa globaalia yhteisöä. Maailmassa eri kirkot ja kristilliset yhteisöt muodostavat verkoston, joka ulottuu käytännössä kaikkialle.

Siksi Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien on tärkeää osallistua maailmanlaajuiseen toimintaan kumppaniensa kanssa. Seurakunnilla on tärkeää olla yhteyksiä kumppanuuskirkkoihin ja kansainvälisiin verkostoihin sekä suoraan että välillisesti kristillisten järjestöjen kautta.

Porvoon suomalainen seurakunta kannattaa sitä, että kolmen prosentin taso asetetaan seurakuntayhtymän pitkän aikavälin tavoitteeksi. Erityisesti tilanteissa, joissa seurakuntayhtymälle on muodostumassa ylijäämäinen tilinpäätös, olisi tärkeää voida ennakoivasti varata varoja tähän tarkoitukseen. Mahdolliset lisäavustukset tulee kohdentaa ennakolta määriteltyjen periaatteiden, talousarvion ja toimivaltaisten päätösten mukaisesti.

Samalla on hyvä muistaa se, että olemme yksi parhaimmassa taloustilanteessa olevista seurakuntatalouksista. Tansanian evankelis-luterilainen kirkon edesmennyt piispa Josiah Kibira totesi osuvasti, että ”Yksikään kirkko ei ole niin köyhä, ettei sillä olisi jotain annettavaa toisille. Eikä yksikään kirkko ole niin rikas, ettei se voisi oppia muilta.” Tämä opetus on tärkeää pitää mielessä, kun käsittelemme sekä toimintasuunnitelmaa että talousarvioesitystä.

LAVA: Lähetysmäärärahojen ja kansainvälisen avun mahdollisia lisäkohteita koskevassa päätöksenteossa tulee ottaa huomioon lapsivaikutukset, sillä lapset kuuluvat usein kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleviin ryhmiin.

Päätösesitys

Seurakuntaneuvosto

1) käy keskustelua suomalaisen seurakunnan lausunnosta koskien

- palvelukeskuksen toiminta- ja taloussuunnitelmaa sekä talousarvioehdotusta
- seurakuntalaisaloitetta varata vähintään 3 % kirkollisverotuotoista osoitetaan lähetystyöhön ja kansainväliseen auttamistyöhön

2) hyväksyy käsittelyn jälkeen lausunnon ja lähettää sen yhteisen kirkkoneuvoston

Asian käsittely

Puheenjohtaja avasi keskustelun.

Anna Talvitie esitteli Villiviini-ryhmän muutosesityksen, jonka mukaan lausunnon kohtaa

”Porvoon suomalainen seurakunta kannattaa sitä, että kolmen prosentin taso asetetaan seurakuntayhtymän pitkän aikavälin tavoitteeksi.”

esitettiin tarkennettavaksi siten, että ilmaisu ”pitkän aikavälin tavoitteeksi” korvattaisiin esimerkiksi ilmauksella ”lähivuosien aikana” tai ”seuraavan talous- ja toimintasuunnittelukauden aikana”. Timo Ågren kannatti ehdotusta.

Marja Järvinen ehdotti vaihtoehtoiseksi muotoiluksi ilmaisua ”valtuustokauden tavoitteeksi”.

Puheenjohtaja muutti alkuperäistä esitystään lausunnon kyseisen kohdan osalta seuraavasti:

”Porvoon suomalainen seurakunta kannattaa sitä, että etsitään yhdessä tarvittavia keinoja, joilla saavutetaan seuraavan valtuustokauden aikana piispojen asettama kolmen prosentin suositustaso.”

Puheenjohtajan muutettu esitys sai kannatusta.

Päätös

Seurakuntaneuvosto

1. kävi keskustelun Porvoon suomalaisen seurakunnan lausunnosta, joka koski palvelukeskuksen toiminta- ja taloussuunnitelmaa ja talousarvioehdotusta sekä seurakuntalaisaloitetta, jonka mukaan vähintään 3 % kirkollisverotuotoista osoitettaisiin lähetystyöhön ja kansainväliseen auttamistyöhön.
2. hyväksyi lausunnon käsittelyn jälkeen puheenjohtajan tekemällä muutoksella ja päätti lähettää sen yhteiselle kirkkoneuvostolle.